

През 2013: по-амбицирани и по-активни

- Г-жа Пеева, като председател на Комисията по земеделие и гори към УС на ЦКС бихте ли споделили какви са постигнатите резултати в областта на кооперативното земеделие през 2012 г.?

- Годината може да се оцени като трудна за кооперативните организации, развиващи дейността на земеделие. Тежката и продължителна зима, последвана от температурни колебания през пролетните месеци и изключително горещото лято се отразиха на добрите от различните култури. Докато при пшеницата и ечемика можем да отчетем добиви близки до тези през 2011 г., то наднормените високи температури през летните месеци и дефицитът на почвена влага доведоха до скъсяване на междуфазните периоди в развитието на царевичката и слънчогледа, което съответно доведе до свиване на произведеното количество от двете култури.

Въпреки трудностите, кооперативните организации, осъществяващи растениевъдна дейност, отчитат добри приходи, които се очаква да достигнат реализираните през 2011 г. в резултат на това, че пшеницата, която е структуроопределяща за кооперативната система, бе изкупена на по-благоприятни цени през 2011 г.

Но след счетоводното приключване на 2012 година ще можем да извършим задълбочен и окончателен анализ на показателите, характеризиращи селско и горскостопанските дейности.

- Биологичното земеделие набира все по-широка популярност. Какви са възможностите за неговото развитие в кооперативната система?

- В световен мащаб през последните години се наблюдава засилен

Пенка Пеева, председател на Комисията по земеделие и гори към Управителния съвет на ЦКС

интерес към увеличаване на продажбите на биохрана. България е една от страните в Европа с най-богато биологично разнообразие и потенциал за развитие на биоземеделието. Въпреки това развитието на този подотрасъл изостава в сравнение с други европейски страни. Предполагам частично проблемът е в това, че производството на биопродукти по правило е с по-висока себестойност. В него се използват биопрепарати, торове и агенти, чиято цена е значително по-висока, влага се повече ръчен труд и специфични техники, които се прилагат с по-голяма честота и повишават стойността на продукта. Допълнителни и съществени разходи са тези за инспекция и сертификация, а също така по-високи са разходите за продажба на едро и дребно поради специфичните изисквания към производителя, преработвателя и търговеца на биопродукти.

Обобщавайки, за да може да се развива успешно биологичното земеделие, се изискват много средства и усилия (за производство, сертификация, маркетинг, промоции и др.) и най-вече сериозна организация, богата информираност и на последно място, но най-важно - финансова обезпеченост.

- Какви са възможностите за финансиране на биологично земеделие със средства от Европейския съюз?

- За неговото финансиране може да се използва Програмата за развитие на селските райони (2007-2013) и по-конкретно на Програмата за развитие на селските райони. Възползваха ли се кооперативните организации от възможностите, които им бяха предоставени по европейските програми? Бяха ли разработени проекти?

- За съжаление, България се присъедини към Европейския съюз на етап, в който Общата селскостопанска политика е насочена към защита на обществените интереси. На преден план са поставени целите за безопасност на храните, прилагането на технологии, щадящи природни ресурси и т.н. Не можем да отречем важноста на тези проблеми, но за развитието на българското земеделие са необходими мерки за увеличаване на производството, за модернизация и обновление на машинно-тракторния парк.

В това отношение голям проблем се оказва бързото изчерпване на средства по мярка 121 "Модернизация на земеделски стопанства" от Програмата в частта ѝ, предназначена за покупка на селскостопанска техника, изграждане на

напоителни съоръжения, оранжерии и други. За наша радост девет проекта на кооперации бяха одобрени преди изчерпване на ресурса. Проектите бяха насочени към закупуване на нови машини и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес и повишаване конкурентоспособността на земеделските кооперации.

- Какви са очакванията и подготвени ли са кооперативните организации за следващия период на кандидатстване по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.?

- През месец ноември миналата година в гр. Пловдив проведохме среща с представители на Министерството на земеделието и храните за запознаване с новостите за следващия програмен период. Разбира се до влизане в сила на новата програма, ще проведем още срещи, защото навременната информираност е от съществена важност.

Бих искала да призова колегите въпреки трудностите да не се отказваме, да бъдем по-активни и да търсим възможности. За успешната ни работа ще разчитаме на професионалната помощ, която ни се оказва от експертите от главна дирекция "Методология на стопанските дейности" в ЦКС.

- Какви са промените в Общата селскостопанска политика и правилата за директни плащания след 2013 г.?

- Това, което знаем към момента, е, че се предвижда създаване на единна схема за директни плащания, наречена "Схема за основно плащане", която ще замени досега съществуващите

"Схема за единно плащане на площ" и "Схема за единно плащане".

В основната си част директните плащания ще се състоят от "Схема за основно (базово) плащане", която ще обхваща минимум 40% от финансовия пакет на страната. Освен това се предвижда и плащане за селскостопански производители, прилагащи селскостопански практики в полза за климата и околната среда или т.нар. "зелени плащания".

Европейската комисия предлага да се създаде и плащане за дребни селскостопански производители. Целта е опростяване реда за кандидатстване на група производители, като те ще получават определена сума и се предвижда да бъдат освободени от селскостопанските практики, изискуеми за "зелени плащания".

Запазва се плащането за селскостопански производители в райони със специфични природни ограничения, които да компенсират земеделските производители за направени разходи и пропуснати приходи, свързани с ограниченията за селското стопанство в такива райони.

Ново е плащането за млади селскостопански производители, както и плащането за памук. Разбира се предстои още работа на ниво Европейски съюз до окончателното приемане на промените.

- Какви са приоритетите за развитие на кооперативното земеделие през 2013 г.?

- В последните години се наблюдава ясна тенденция на нарастване на положителния финансов резултат от селското и горско стопанство в системата на ЦКС.

Предстои ни да проведем разширено заседание на Комисията по земеделие и гори, за да обсъдим нашите виждания и бъдещи действия за запазване на тази тенденция и постигане на целите, заложили в Стратегията за развитие на кооперативния бизнес.

За да бъдем по-подготвени за следващия програмен период и да се възползваме напълно от възможностите, които ни предоставя членството ни в ЕС, през настоящата и следващите години, ще продължим да работим за максимално запознаване с новостите в европейските програми и фондове.

Прогнозните анализи на кооперативните организации с развито селско и горско стопанство показват значително нарастване на приходите от дейностите, финансовите резултати и повишаване на рентабилността, които определят този сектор като най-ефективен.

От името на членовете на Комисията по земеделие и гори към Управителния съвет на Централния кооперативен съюз искам да изкажа благодарност на ръководствата и екипите на кооперативните организации, занимаващи се с растениевъдство, горско стопанство и животновъдство за неуморния труд, който полагат за развитието на тези изключително рискови дейности.

За да се случи всичко, което предстои, бих искала да пожелаем крепко здраве, благоприятни природо-климатични условия и богат урожай!

Главна дирекция "Международно сътрудничество, европейски проекти, КООП медия и реклама", ЦКС

Днес да почерпи...

Велко Атанасов
председател на КС Враца
и член на
Председателския съвет
на ЦКС